

Архивски број: 08-209/8

Датум: 16-06-2025

Постапувајќи по претставката бр. 08 – 209/1 од 13.2.2025 година, поднесена од
и претставката бр. 08 – 290/1 од 12.3.2025 година поднесена од
, за заштита од дискриминација во областа на работата и работните
односи, врз основа на пол против и , Комисијата за
спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 21, став 1, точка 14 и член
27, став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација (Сл. Весник на РСМ
бр. 258/2020) го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ВОЗНЕМИРУВАЊЕ во областа на работата и работните односи врз
основа на пол и род од страна и кон
и

Образложение

На 13.2.2025 година до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација беше
поднесена претставка за заштита од дискриминација од страна на подносителот
против неговите колешки и , во
областа на работата и работните односи, врз основа на пол. На 12.3.2025 година беше
поднесена претставката за заштита од дискриминација од страна на
против истите потенцијални дискриминаторки, исто така во областа на
работата и работните односи и врз основа на пол. Имајќи предвид дека двете
претставки се однесуваат на ист настан, дејствија и посочени се истите лица како
потенцијални дискриминаторки, Комисијата за спречување и заштита од
дискриминација ги спои двете постапки во една (со бр. 08 – 209).

Во претставката поднесена од се наведува дека тој и лицата против
кои е поднесена претставката се вработени во ЈУ за згрижување на деца со воспитно –
социјални проблеми и нарушено поведение – Скопје, Организациона единица
дносителот навел дека неговите колешки – и
на одина во рамки на работното време креирале видео содржина и
истата ја објавиле на социјалните мрежи. Во конкретното видео, се појаснува дека се
исмеваат, деградираат и се шири омраза кон мажите колеги. На тој начин, според
подносителот се нарушува угледот на мажите кои работат во Организационата
единица, и тоа преку прикажување на интерни процеси кои не би требало да се
изнесуваат во јавност. Содржината од видеото кај подносителот предизвикала
вознемиреност, пониженост, нарушување на угледот и навреда на неговата личност и
интегритет.

По упатување од Комисијата, на 4.3.2025 година подносителот достави поднесок со кој ја дополни првично поднесената претставка. Со истиот ја дополни содржината на претставката и достави докази, и тоа: Видео содржината за која се однесува претставката, принтскрин од испратен мејл и Известување за вознемирување и нерегуларности во постапувањето, доставено од негова страна до вд директорот. Имено, во поднесокот за дополнување подносителот хронолошки го навел текот на настаните. На _____ година како _____ на ОЕ _____ при ЈУ ЗДВСПНП – Скопје, при претходна реакција на останатите од стручниот тим, подносителот ги информирал преку мејл членовите на менаџментот на установата за вознемирување и нерегуларности во рамки на установата. Подносителот појаснува дека информирањето се состоело од писмено известување, како и слики од докази со вербални навреди и закани од страна на _____ и _____ насочено спрема останати колеги и колешки, како и кон подносителот. По информирањето на менаџментот, _____ и _____ биле повикани на разговор на _____ дина од страна на раководителот. Истиот ден, посочените колешки во рамки на работното време го креирале видеото и објавиле на интернет. Таквата видео содржина била објавена јавно, на стори на социјалните мрежи Инстаграм и Фејсбук на профилите на _____. Подносителот тврди дека видео содржината има за цел преку потсмев да ги деградира колегите од машки пол и да го наруши нивниот углед во Организационата единица _____ и Установата. Наведува дека видео записот за него предизвикал значителен стрес, анксиозност и намалување на неговата продуктивност. Воедно, му предизвикал вознемиреност, чувство на пониженост и со истото се нарушил неговиот углед, личност, интегритет и авторитетот врз корисниците со кои тој работи. Во продолжение подносителот го цитира спорниот дел од содржината на видеото: *„Најинтересно! Најинтересно! Мажи по два метри, високи, широки и ги вознемирувам. Јаооо! Они чувствуваа страв, а ја метар и жилет.“* (по што следело гласно исмевање). Тој потенцира дека се обезхрабрил во иднина да зборува за своите емоции или несигурности што негативно влијае на неговата ментална состојба. Појаснува дека стравот во видеото се интерпретира како хиперболизирана реакција, со цел тој да биде исмејуван како маж, бидејќи го става во позиција неговите емоции да бидат прикажани како „неприкладни“ според родовите норми. Според подносителот, тонот во видеото е потсмешлив, што доведува до чувство на срам, несигурност и осуда врз основа на неговиот пол, поттикнувајќи ги стереотипите за мажите и жените, односно се претставува дека е „неприфатливо“ или „неочекувано“ маж да се плаши од жени.

Во претставката поднесена од _____, тој појаснува дека со неговите колешки, посочени како дискриминаторки е во непосредна работна средина, а според работните задачи се директно инволвирани, при што често се случува да бидат распоредени во иста смена како воспитувачи. Тој посочува на континуирано изложување на вознемирување на работното место, почнувајќи од _____ година, преку непристојно и негативно однесување кон него од страна на колешките _____.

4. Постапките на посочените колешки кај подносителот

предизвикале вознемиреност, чувство на пониженост, повреда на угледот и навреда на личноста и интегритетот. Таквото однесување го пријавил кај координаторот и менаџментот. За натамошните случувања, ... во претставката реферира на истото видео, како и во претставката на ... 1. Појаснува за ефектите кои произлегле од конкретното видео за него, и тоа дека довеле до значителен стрес, анксиозност и намалување на неговата продуктивност. Во останатиот дел претставката е со иста содржина како и првата претставка.

Комисијата за спречување и заштита од дискриминација, согласно член 24, став 7 од Законот за спречување и заштита од дискриминација испрати Барање за произнесување до посочените како дискриминаторки.

Во доставениот поднесок за произнесување се наведува дека тие со нивните дејствија не извршиле дискриминација, бидејќи не ги ставиле колегите во нееднаква положба врз основа на заштитна карактеристика. Дополнително потенцираат дека посоченото видео не поттикнува нееднакво третирање нееднакво третирање на мажите на директен или суштински начин, ниту создава средина на вознемирување или насилство. Понатаму се појаснува дека доколку подносителите бараат заштита од индиректна дискриминација, во тој случај треба да се земат предвид околностите дека видеото не предизвикало никакви долгорочни негативни ефекти или системска нерамнотежа за мажите како група. Истото поради фактот што видеото не било јавно објавено, ниту било објавено од јавен профил на социјалните мрежи. Во поднесокот се појаснува дека целта на споделување на конкретното видео не била да се дискриминираат мажите или која било група, туку да се изрази критика на некои општествени стереотипи. Се тврди дека видеото се однесува на проблеми поврзани со социјалната позиција на мажите и како такво може да се толкува како одраз на родовите динамики или израз на фрустрација во однос на општествените очекувања, а не како напад врз мажите. Посочените како дискриминаторки истакнуваат дека она што е содржано во претставката е субјективна идентификација на подносителите, бидејќи ниту еден од вработените мажи не соодвествувал со описот од видеото. Дополнително се наведува и фактот дека во видеото не се потенцира никој со одреден печат на идентификација. Во врска со наводите од претставката кои се однесуваат на мобинг и постапка за заштита, во поднесокот за произнесување се наведува дека таквите информации се неистинити. Се појаснува дека на ... е бил одржан состанок во врска со функционирањето на ОЕ ... а не за постапка за заштита од вознемирување на работното место, ниту медијација. Во врска со содржината на видеото, се појаснува дека истото било сатирично и имало за цел да предизвика размислување и да ги критикува општествените норми и родови стереотипи, а не да поттикне штета или да предизвика дискриминација. Според нив сатиричната содржина често ја претерува или изобличува реалноста, со цел да ги предизвика општествените норми, а таквата содржина не е нужно предодредена од намерата да се дискриминираат или навредуваат поединици или групи. Воедно, тврдат дека во ниту еден момент не била искажана било каква навреда кон колегите, кое нешто го

потврдил . при реализирана медијација на година и истото било евидентирано во записник, како и начинот на постапување во наредниот период. Спротивно на заклучоците од таа средба, се наведува дека тој се' уште иницира постапки со кои се поставува кариерата на посочените под ризик. Поради тоа се сомневаат токму во таа намера на нивниот колега, односно да ги дискредитира и да им го наруши правото на работа. Наведуваат дека таквиот сомнеж се потврдил со тоа што била прераспределена во друга организациона единица и остранета од работното место на кое работела, а воопшто не биле земени предвид: личното вложување во институцијата, дополнителното вложување за отварање на запустена организациона единица, вложувањето на тимската работа и работна клима во организационата единица, дополнителното вложување во корисниците во организационата единица, со видливи и јасни резултати, како и сите вложувања во изминатите години. Таквото прераспределување било реализирано со најава од два работни денови, со решение на директорот, согласно кое организациската единица останала без педагог, додека во организационата единица каде било распределувањето има вишок на кадар од таков профил. Со тоа наведува дека ѝ се врши психолошки притисок на работното место со тенденциозно, неправедно и нееднакво постапување. Поради тоа посочените како дискриминаторки се повикуваат на правото да работат во средина ослободена од дискриминација и средина која не го ограничува нивниот професионален развој без реална правна основа. Напоменуваат дека ова е прв пат во текот на нивното работење да се соочат со вакво постапување, како и дека досега сите професионални несогласувања ги решавале по мирен пат. Дополнително потенцираат дека никогаш немале постапка или забелешка во врска со нивното работење. Тврдат дека континуирано се залагаат за подобрување на работата, работат во најдобар интерес на децата кои се корисници и воедно се стремат кон создавање на почитувачка средина на работното место. Менаџментот во институцијата го следи целиот процес и може да го потврди истото. Во однос на поводот за поднесување на претставката заклучуваат дека поради субјективна перцепција на колегата, и покрај постапката за помигување на која се разјасниле несогласувањата, на негово барање против нив е покрената дисциплинска постапка поради видеото. Поради тоа сметаат дека се работи за злоупотреба на заштитата од дискриминација од страна на нивните колеги и бараат од Комисијата да ги разгледа објективните причини поради кои е поднесена претставката и да испита дали истите се легитимни.

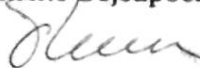
Комисијата за спречување и заштита од дискриминација по утврдување на фактската состојба врз основа на наводите од двете претставки, поднесокот за произнесување и особено преку толкување на видео записот го констатира следното:

Конкретниот видео запис, кој е повод за поднесување на двете претставки е направен во приватен, неформален контекст, во кој двете колешки користат сатиричен говор во општа референца на општествените конструкти поврзани со родот. Истото било објавено на приватен профил на социјалните мрежи, кој бил од затворен карактер и не било пошироко споделено или користено во службен контекст. Изјавите во видеото не

се директно насочени кон лица кои може да се идентификуваат, ниту се насочени кон конкретна личност, односно подносителите со цел да предизвикаат омаловажување или навреда. Уште поважно е што содржината на видеото, односно природата на говорот во него е сатирична, што претставува општествено прифатена форма на изразување на хумор или критика. Сатирата е искористена во контекст на разоткривање и критикување стереотипи, а не понижување или деградација. Во таа смисла, сатиричниот хумор од видеото не ги изложуваат конкретно нивните колеги на повреда на достоинството затоа што се мажи, туку користат хумор за да ја истакнат перцепцијата и реакциите од комичен аспект. И покрај тоа што содржината се однесува на родовите стереотипи, сепак не може да се заклучи дека постои интенција за навреда, деградација или создавање на непријателска атмосфера врз основа на род. Доколку се земе предвид праксата на Европскиот суд за човекови права, се подвлекува дека сатирата и сарказмот се заштитени форми за изразување, за кои Судот смета дека имаат значајна улога во демократското општество, особено како алатка за критика на општествените феномени. Секако, доколку истото претставува легитимен начин на општествена критика и не се коси со други правни принципи или со правата на другите. Комисијата го зема предвид и фактот што содржината на конкретното видео не е насочена кон ранлива група, што го предодредува и контекстот. Иако подносителите можеле субјективно да се почувствуваат навредени од видео содржината, вознемирувањето се оценува објективно, односно во контекст на постоење на непожелно, навредливо однесување кое има за цел или ефект да создаде непријателско или деградирачко опкружување по основ на род, што во случајот не е докажано. Со наводите од претставките подносителите создадоа *prima facie* за вознемирување врз основа на родот, со истакнување на нивната засегнатост од видеото како мажи колеги и нивното субјективно чувство поврзано со истото. Меѓутоа, од наводите на посочените како дискриминаторки, Комисијата заклучи дека содржината од видеото немала за цел да го повреди нивното достоинството, ниту да создаде непожелна и понижувачка средина, туку преку сатира и сарказам да ги критикува општествените норми поврзани со родот. Врз основа на тоа се заклучува дека посочените колешки преку видео записот не сториле вознемирување кон подносителите на претставките, кое согласно член 10, став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација *„претставува несакано постапување кон лице или група лица врз дискриминаторски основи што има за цел или последица, повреда на достоинството или создавање на заканувачка, непријателска, понижувачка или застрашувачка средина, пристап или практика“*.

Врз основа на наведеното, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација одлучи како во диспозитивот на ова Мислење.

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација
Претседател на Комисијата
Лимко Бејзароски

Доставено до:

-
-
-
-

